

90-ліття боїв
Українських Січових Стрільців
на Маківці

Матеріал приготувала Подруга Христина Бігун

90-ліття боїв Українських Січових Стрільців на Маківці

Де знаходяться початки Українських Січових Стрільців?

На початку 20 століття Україна знаходилася розділена і поневолена. Східна Україна була під Росією, а західна Україна була частиною Австро-Угорщини.

В цей час на Україні, національний дух був дуже, дуже слабкий і нерозвинений. В 1900 році на Галичині Кирило Триловський заснував організацію «Січ».

Його ціль була відновити національну свідомість молодих українців. Ця організація є початок *Українських Січових Стрільців*. *Українських Січових Стрільців* також звать *Усусуси* (із скорочення «УСС»).

Хто такий був Кирило Триловський, і яка була його ціль коли він заснував «Січ»?

Кирило Триловський був адвокатом і він належав до Української Радикальної Партії. Це важне зазначити, бо на мазепинках (шапках) *Українських Січових Стрільців* було написано букви РП цебто - *Радикальна Партія*. Його ціль була відновити національну свідомість молодих українців.

Якою організацією була «Січ»?

Характером «Січі» була пожежно-руханкове товариство. Кирило Триловський коли розпочаткував «Січ» взяв собі за зразок впоряд славної Запорозької Січі з її демократичні засадаи. В цей час пам'ятайте що західна Україна була під контролею Австро-Угорщини і не можна було творити парамілітарних організацій. На папері «Січ» не була парамілітарна ні політична організація.

Кирило Триловський думав що практична робота - пожежництво - дуже корисна для селян, бо тих, хто рятує селянське господарство у разі пожежі, ставляться завжди з повагою і симпатією. А масові руханкові вправи з використанням топірців і списів зацікавлять селянську молодь і молодих господарів. Зате «Січ» була пожежно-руханкове товариство. «Січ» мала найбільший вплив на селян бо в містах західної України знаходилися організації які називалися «Сокіл». Їхня ціль була подібна до «Січі», цебто виховувати національний дух в молодих українців в містах.

Яку роль грала «Січ» в українському суспільстві на початку ХХ століття?

«Січ» відновила національний дух українців в часі коли не було модно бути українцем. «Січ» відродила пам'ять запорозького лицарства і вдихнула національний дух в українських юнаків і юначок. Вона працювала на ідею за незалежність свого народу та побудову Української Самостійної Соборної Держави.

Чи Австро-Угорський уряд знав про правдиву діяльність організацій «Січі» та «Сокіл»?

Австро-Угорський уряд офіційно не дозволяв парамілітарних організацій на землях України. Національно-визвольні цілі цих організацій були прихованні, то уряд не забороняв їх.

Як повстали Українські Січові Стрільці?

У березні 1914 року «Січ» і «Сокіл» об'єдналися і почали працювати як одна організація. В червні у місті Львові відбувся перший січово-сокільський з'їзд. Якраз того дня коли в місті Сараєві убили австрійського архикнязя Фердинанда. Один місяць пізніше розпочалася перша світова війна. В цей час австрійська військова влада дозволила українцям мобілізувати нарід і створити військо їм на допомогу. Це військо було *Українські Січові Стрільці*.

Що був бій під Маківкою?

В березні 1915 року фронт (першої Світової) Війни був у горах Карпатах. Москалі в цей час рішили, що вони мусять здобути гору яка називалася Осра. Але коли напади на цю гору не вдалися, москалі пішли бригадами на гору Маківку. На Маківці були дві сотні Українських Січових Стрільців. Завдання УСС було тримати гору Маківку і не перепустити москалів.

Українська Легіон в ден Карпатен. Ліст. E. Kozlovskyj, Far. Helmut Stepanitz, Lith. J. Tschisch, Lith. J. Jarynowytsch, Kadeti-Archivrat Siegmund Babitschke auf dem Berge Makivka, 8. III. 1915.

На горі Маківці.

Бій за гору Маківку ішов від 28 квітня до 2 травня 1915 року. В цьому бою пару тисяч москалів наступали на пару соток УСС. Були три бої за гору Маківку. Два рази москалі наступали і два рази УСС тримали свою позицію на горі, ще і прогнали москалів у *ростіч* (*retreat*). На третій раз москалі перемогли УСС.

Українська Легіон в ден Карпатен. Erst auf dem Berge Makivka, April 1915.

Споочинок на горі Маківці. Квітень 1915р.

Січові Стрільці хоробро билися але не могли втримати гору і почали відступати, аж прийшов ще один курінь УСС на допомогу. Московські полки під напором стрілецької сили й завзяття покинули гору Маківку і пішли в *ростіч*.

Москалі відібрали гору тільки коли УСС відступили із гори на наказ австрійської команди. Але москалі дуже високу ціну заплатили. В добутті гори Маківки дуже багато москалів віддали свої життя, і багато попали в полон.

Чому цей бій важний, коли ми втратили гору Маківку?

Це був перший збірний успіх Український Січових Стрільців. Тут показався український і стрілецький дух. Тут українці після довгих років фізичного і духового поневолення показали свою мужність і хоробрість в бою проти великої ворожої сили. І хоч тут не було остаточної перемоги, перемога була в тім що їм вдалось затримати велику силу москалів хоч на короткий час.